

Laki

työaikalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työaikalain (872/2019) 37 § sekä
muutetaan 18 ja 34—36 §, 39 §:n 2 momentti ja 47 §, sellaisina kuin niistä ovat 34 § osaksi
laeissa 1405/2019, 1067/2021 ja 746/2022 sekä 39 §:n 2 momentti laissa 1067/2021,
seuraavasti:

18 §

Työajan enimmäismäärä

Työntekijän työaika ylityö mukaan lukien ei saa ylittää keskimäärin 48:aa tuntia viikossa neljän kuukauden ajanjakson aikana. Oikeudesta sopia tasoittumisjakson pituudesta työehtosopimuksella säädetään 34 §:ssä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun moottoriajoneuvon kuljettajan työaika ei saa kalenteriviikon aikana ylittää 60:tä tuntia. Oikeudesta sopia työehtosopimuksella moottoriajoneuvon kuljettajan viikoittaisesta enimmäistyöajasta säädetään 34 §:ssä.

34 §

Poikkeaminen työehtosopimuksella

Työnantaja tai työnantajien yhdistys sekä työntekijöiden valtakunnallinen yhdistys tai tämän jäsenyhdistys saavat sopia toisin siitä, mitä tässä laissa säädetään:

- 1) 4 §:ssä varallaolosta;
- 2) 5 §:ssä, 6 §:n 1 momentissa sekä 7 ja 9 §:ssä säännöllisestä työajasta; säännöllinen työaika saa kuitenkin olla keskimäärin enintään 40 tuntia viikossa enintään 52 viikon ajanjakson aikana;
- 3) 8 §:ssä tehtävistä, joissa yötyötä saadaan teettää, yötyöntekijän enimmäistyöajasta 24 tunnin aikana, yötyöajan tasoittumisesta ja sen sijoittumisesta kuitenkin siten, että se käsittää vähintään 7 tunnin ajanjakson, johon sisältyy kello 24:n ja 05:n välinen aika;
- 4) 8 a §:ssä yötyötä tekevän työntekijän oikeudesta työmatkakuljetukseen;
- 5) 12 §:n 2 momentissa liukuvan työajan rajoista, enimmäiskertymästä ja seurantajakson pituudesta;
- 6) 13 §:n 2 momentissa tarkoitetusta joustotyöajan tasoittumisjaksosta; joustotyöajassa säännöllinen työaika saa kuitenkin olla keskimäärin enintään 40 tuntia viikossa enintään 26 viikon ajanjakson aikana;
- 7) 15 §:n 2 momentissa lyhennettyä työaika koskevan määräaikaisen sopimuksen kestosta;
- 8) 17 §:ssä sunnuntaityötä koskevasta suostuksesta;
- 9) 18 §:n 1 momentissa säädetystä työajan enimmäismäärän tasoittumisjaksosta; tasoittumisjaksoa voidaan pidentää enintään kuuteen kuukauteen tai teknisistä tai työn järjestämisestä koskevista syistä enintään 12 kuukauteen;
- 10) 20 §:ssä lisä- ja ylityöstä sekä sunnuntaityöstä maksettavasta korvauksesta;

- 11) 21 §:ssä lisä- ja ylityökorvauksen sekä sunnuntaityöstä maksetun korvauksen antamisesta vapaa-aikana;
- 12) 22 §:ssä työsopimuksen päättymisestä kesken tasoittumisjakson;
- 13) 23 §:ssä lisä- ja ylityökorvauksen perusosan laskemisesta;
- 14) 24 §:ssä päivittäisistä tauoista;
- 15) 25 §:ssä vuorokausilevosta, ei kuitenkaan 4 momentissa tarkoitettua korvaavasta lepoajasta;
- 16) 26 §:ssä moottoriajoneuvon kuljettajan vuorokausilevosta;
- 17) 27 §:ssä viikkolevosta;
- 18) 28 §:n 1 momentissa viikkolevosta poikkeamisesta;
- 19) 29 §:ssä työajan tasoittumissuunnitelmasta;
- 20) 30 §:ssä työvuoroluettelosta;
- 21) 30 a §:ssä työntekijän suostumuksesta sekä työvuoron peruuttamisen yhteydessä maksettavasta korvauksesta ja peruutusajasta edellyttäen, että sopimus täyttää avoimista ja ennakoitavista työehdoista Euroopan unionissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1152 14 artiklassa säädetyt vaatimukset.

Kun kyse on 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuna moottoriajoneuvon kuljettajan työstä, edellä 1 momentin 3 ja 9 kohdassa säädetyistä poiketen 1 momentissa tarkoitettulla työehtosopimuksella voidaan sopia teknisistä tai työn järjestämistä koskevista syistä:

- 1) 8 §:ssä säädetyistä vuorokautisesta enimmäistyöajasta ja yötyöajan tasoittumisesta;
- 2) 18 §:n 1 momentissa säädetyistä tasoittumisjakson pidentämisestä kuuteen kuukauteen;
- 3) 18 §:n 2 momentissa säädetyistä viikoittaisen 60 tunnin enimmäistyöajan ylittämisestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla työehtosopimuksella saadaan lisäksi sopia 13 §:ssä tarkoitettua joustotyöaikaa vastaavasta työajasta sekä 14 §:ssä tarkoitettua työaikapankkia vastaavasta järjestelystä tai muusta vastaavasta järjestelystä, joka voidaan laissa tarkoitettuna työaikapankin sijasta ottaa käyttöön. Työehtosopimuksella ei saa kuitenkaan kieltää laissa tarkoitettuna joustotyöajan eikä työaikapankin käyttämistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna työehtosopimuksella saadaan lisäksi sopia 5 §:ssä säädettyjen työajan rajoitusten ja 25 §:n vuorokausilepoa koskevien säännösten estämättä poikkeuksellisesta säännöllisestä työajasta työssä, jota tehdään vain aika ajoin sen vuorokautisen työajan kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön. Tällöin työntekijälle on turvattava 25 §:ssä säädetyt lepoaikoja vastaava korvaava lepoaika välittömästi työvuoron päättymisen jälkeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna työehtosopimuksella saadaan lisäksi sopia 18 §:ssä säädetyistä enimmäistyöajan ylittämisestä sairaalassa tai eläinsairaalassa päivystävien lääkärin osalta silloin, kun mainitun pykälän mukainen enimmäistyöaika ylittyy työpaikalla tapahtuvan työajaksi luettavan päivystyksen vuoksi. Enimmäistyöajan ylittävän työajan käytöstä on sovittava työnantajan ja työntekijän kesken työehtosopimuksessa määrättyjen edellytysten täytyessä ja sopimuksessa määrättyissä rajoissa.

Edellä 1—5 momentissa tarkoitettuna työehtosopimuksen määräyksiä työnantaja saa soveltaa niidenkin työntekijöiden työsuhteissa, jotka eivät ole sidottuja työehtosopimukseen, mutta joiden työsuhteissa työnantajan on työehtosopimuslain (436/1946) mukaan noudatettava työehtosopimuksen määräyksiä. Määräyksiä saadaan noudattaa vielä työehtosopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon saakka niissä työsuhteissa, jossa määräyksiä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa. Jos uutta työehtosopimusta ei tehdä kuuden kuukauden kuluessa edellisen lakkaamisesta, molemmilla sopijapuolilla on kuitenkin oikeus ilmoittaa, että työehtosopimuksen säännöllistä työaikaa koskevien määräysten soveltaminen on lopetettava tuolloin kuluvan tasoittumisjakson päättyessä. Ilmoitus on tehtävä vähintään kaksi viikkoa ennen kuluvan tasoittumisjakson päättymistä.

Mitä tässä pykälässä säädetään työnantajasta ja työnantajien yhdistyksestä, sovelletaan myös valtion neuvotteluviranomaiseen ja muuhun sopimusviranomaiseen. Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen 1 momentissa tarkoitettujen sopimusten voivat tehdä:

1) kuntien ja hyvinvointialueiden työnantajaedunvalvonnan järjestämisestä annetussa laissa (630/2021) tarkoitettujen jäsenyhteisöjen osalta Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT sekä valtakunnallinen työntekijäyhdistys;

2) evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnan, seurakuntayhtymän yhdessä siihen kuuluvien seurakuntien kanssa, tuomiokapitulin, kirkkohallituksen ja kirkon eläkerahaston osalta kirkon työmarkkinalaitos sekä valtakunnallinen työntekijäyhdistys;

3) ortodoksisen kirkon ja seurakuntien osalta ortodoksisesta kirkosta annetun lain (985/2006) 30 §:ssä tarkoitettu kirkollishallitus tai sen valtuuttama työnantajien yhdistys sekä valtakunnallinen työntekijäyhdistys;

4) Ahvenanmaan maakunta- ja kuntahallinnon osalta Ahvenanmaan maakunnan hallitus ja Ahvenanmaan maakunnan kunnallinen sopimusvaltuuskunta sekä valtakunnallinen työntekijäyhdistys;

5) eduskunnan osalta eduskunnan virkamiehistä annetun lain (1197/2003) 46 §:n 1 momentissa säädetty osapuolet;

6) Suomen Pankin osalta Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain (1166/1998) 42 §:n 1 momentissa säädetty osapuolet;

7) Kansaneläkelaitoksen osalta Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 11 §:n 2 momentissa tarkoitettujen osapuolten.

Työehtosopimuksen määräyksen, jolla poiketaan lain säännöksestä tässä pykälässä tarkoitettulla tavalla, on oltava yhteensopiva tietyistä työajan järjestämisestä koskevista seikoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/88/EY sekä maantieliikenteen liikkuvissa tehtävissä toimivien henkilöiden työajan järjestämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/15/EY kanssa.

35 §

Yleissitovan työehtosopimuksen laista poikkeavat määräykset

Työnantaja, jonka on noudatettava työehtosopimuslain 2 luvun 7 §:ssä tarkoitettua yleissitovaa työehtosopimusta, saa noudattaa sen soveltamisalalla myös tämän lain 34 §:n nojalla solmittujen työehtosopimusten määräyksiä. Määräyksiä saadaan noudattaa työehtosopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon saakka niissä työsuhteissa, joissa määräyksiä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa.

36 §

Yleissitovaan työehtosopimukseen perustuva paikallinen sopiminen

Yleissitovaan työehtosopimukseen perustuvasta paikallisesta sopimisesta säädetään työehtosopimuslain 2 luvun 7 a §:ssä.

Jos paikallisella sopimuksella poiketaan 5 §:n, 6 §:n 1 momentin taikka 7 tai 9 §:n säännöksistä tai keskimääräisen säännöllisen työajan tasoittumisjakson pidentämisestä, työehtosopimuksessa edellytetyn henkilöstön edustajan tai luottamusvaltuutetun puuttuessa sopimuksen saa henkilöstön puolesta kuitenkin tehdä myös muu henkilöstön valtuuttama edustaja tai, jollei sellaista ole valittu, henkilöstö tai henkilöstöryhmä yhdessä. Työntekijällä on kuitenkin oikeus noudattaa aikaisempaa työaikaansa, jos hän ilmoittaa siitä työnantajalle viimeistään kahta päivää ennen sopimuksen soveltamista. Poiketen siitä, mitä työehtosopimuslain 2 luvun 7 a §:n 4 momentissa säädetään, toistaiseksi tehty säännöllistä työaika koskeva sopimus on irtisanottavissa päättyään työajan tasoittumisjakson päättyessä.

39 §

Poikkeuslupa

Jos aluehallintovirasto on myöntänyt työnantajalle 1 momentissa tarkoitetun luvan määräaikaisena eivätkä olosuhteet ole myöntämisen jälkeen olennaisesti muuttuneet, työnantaja ja luottamusmies tai, jollei luottamusmiestä ole valittu, luottamusvaltuutettu tai muu henkilöstön valtuuttama edustaja tai, jollei tällaista ole valittu, henkilöstö tai henkilöstöryhmä yhdessä voivat sopia aluehallintoviraston myöntämän luvan tai vapautuksen jatkamisesta.

47 §

Valvonta

Tämän lain noudattamista sekä 11, 13 ja 14 §:n nojalla tehtyjä paikallisia sopimuksia valvoo työsuojeluviranomainen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Tämän lain 34 §:n 8 momenttia ei sovelleta työehtosopimukseen, joka on solmittu ennen tämän lain voimaantuloa.

Helsingissä 19.12.2024

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Työministeri Arto Satonen